

**Система накопичення балів та критерії оцінювання  
при вивченні дисципліни  
«Історія релігійних спільнот України»**

Дисципліна «Історія релігійних спільнот України» складається з 2 змістових модулів.

Кожний модуль має поточні контрольні заходи.

Підсумковим контролем є залік.

На кожному етапі контролю студенти отримують оцінки, бали яких підсумовуються у межах модуля, вивчення якого завершується атестацією. Таких атестацій під час вивчення дисципліни – 2.

Сума двох атестацій від 35 до 60 балів свідчить про допуск студента до заліку, менша 35 балів – про не допуск та орієнтує на доопрацювання матеріалу.

***Поточний контроль.***

Поточний контроль здійснюється за такими видами діяльності:

1. робота на практичних заняттях;
2. виконання творчого завдання (міні-проект) у форматі електронної презентації;
3. написання есе на запропоновану тему.
4. виконання тестових завдань.

***1. Робота на практичних заняттях.***

На кожному практичному занятті студент може отримати до 3 балів, враховуючи, що максимальна кількість балів за кожен вид роботи наступна:

- основна доповідь, повна відповідь – до **3 балів**;
- рецензування – до **2 балів**;
- доповнення та участь у дискусії – до **3 балів**.

***Вимоги до доповіді та критерії її оцінювання (3 бали):***

1. Підготовка та змістовність доповіді – 1 бал
  - опрацювання історичних джерел, навчальних посібників, методичних рекомендацій
  - повнота розкриття теми
  - логічність і структурованість викладу
2. Аналітичність і самостійність – 1 бал
  - самостійне формулювання висновків
  - прояв критичного мислення
  - уміння застосовувати знання до аналізу історичних явищ і процесів
3. Академічна доброчесність і культура усного викладу – 1 бал
  - відсутність читання з аркуша чи гаджета
  - не використання чужих конспектів
  - чіткість, грамотність, коректність відповідей на запитання

***Вимоги до рецензії та критерії її оцінювання (2 бали):***

1. Змістовність, аргументація та конструктивність – 1 бал
  - уміння виявити сильні й слабкі сторони виступу
  - аргументованість оцінок
  - подання конструктивних пропозицій щодо покращення
  - можливість запропонувати альтернативні інтерпретації
  - чіткість і грамотність висловлювань
2. Об'єктивність, етичність і виваженість висновків – 1 бал
  - неупередженість оцінювання
  - дотримання академічної доброзичливості
  - наявність чіткого, виваженого підсумкового висновку щодо якості доповіді

***Вимоги до доповнення та участі у дискусії (3 бали):***

1. Змістовність і аргументованість висловлювань – 1 бал
  - системність і суттєвість доповнень

- логічність і фактографічність
- переконливість узагальнень
- здатність ставити доречні запитання та пропонувати альтернативні підходи

## 2. Комунікативні навички та культура дискусії – 1 бал

- чіткість формулювання думок
- уміння слухати та реагувати на інших
- дотримання поваги, конструктивності, академічної доброзичливості
- відсутність переходу на особистості

## 3. Загальний внесок у дискусію – 1 бал

- активність і ініціативність
- здатність підтримувати або розвивати хід дискусії
- креативність у пропозиціях та інтерпретаціях

### **Регламент проведення практичного/семінарського заняття:**

Регламент спрямований на забезпечення структурованого обговорення, можливості для рецензування та активної участі всіх студентів у дискусії.

- Доповідь студента – до 7 хвилин
- Рецензія на доповідь – до 3 хвилин
- Доповнення та участь у дискусії – до 5 хвилин

## 2. **Виконання творчого завдання (міні-проект) у форматі електронної презентації.**

Передбачено виконання кожним студентом однієї творчої роботи – *міні-проекту у форматі електронної презентації* (у першому змістовому модулі). Презентація – розкриття теми за допомогою засобів візуалізації на електронних носіях. Оптимальний обсяг презентації близько 15 слайдів. Вибір тем студенти здійснюють з пропонованого переліку. Завдання передбачає творче опрацювання матеріалу, демонстрацію наукового підходу та самостійності у виконанні. Захист презентацій відбувається у форматі круглого столу.

*Вимоги до виконання презентації:*

– формат: .pptx, .ppt.

– структура: титульний слайд, зміст, основна частина, висновки, список джерел і літератури.

Зображення мають бути чіткими і зберігати геометричні пропорції, ілюструвати основні положення теми.

Текстуальний супровід має бути лаконічним, шрифт крупним.

Розробки мають бути самостійними. Неодмінна вимога: дотримання принципів академічної доброчесності.

*Вимоги контролю:* надсилання на електронну адресу ioleksa@outlook.com у встановлені терміни, не пізніше ніж за тиждень до останнього семінарського заняття.

*Критерії оцінювання презентації:* дотримання чіткої структури та обсягу – 1 бал; цілісність – 1 бал; повнота розкриття теми – 1 бал; інформативність – 1 бал; дизайн: належність оформлення, ілюстративність – 1 бал. Загалом – 5 балів.

## 3. **Написання есе на запропоновану тему.**

За змістом матеріалу курсу передбачено виконання студентами одного теоретико-аналітичного завдання у формі есе.

*Вимоги до написання і критерії оцінювання есе:*

Есе – форма письмового роздуму, яка дозволяє авторові висловити власне бачення історичних подій, явищ, персоналій, спираючись на факти, але не обмежуючись лише ними.

*Автор має показати, як він розуміє причинно-наслідкові зв'язки, значення подій для подальшого розвитку України.*

*Форма есе* – вільна, проте, есе має чітку *структуру*, яка складається з назви, вступу, основної частини та висновку. У вступі автор повинен обґрунтувати актуальність теми, висунути головну гіпотезу та мету роботи, подати короткий історичний контекст. У основній частині автор має, аналізуючи події, явища, роль персоналій тощо, доводити свою гіпотезу за допомогою

аргументів, прикладів, цитат, фактів та ін. У висновку автор повинен підсумувати свої міркування, висловити особисте ставлення, зробити висновки та оцінити значення своєї роботи.

Автор може застосовувати різні стилі та прийомами письма, щоб краще передати свою думку, використовувати опис, оповідання, аналогії, порівняння, цитати, факти, статистику тощо.

Есе надає можливість автору проявити свою індивідуальність, висловити свій особистий досвід, спостереження, розповіді з життя та емоційні реакції.

Есе є невеликим за обсягом – 1-2 сторінки тексту. Автор має бути лаконічним, вміти висловлювати власну думку в обмеженому обсязі тексту, концентруватися на ключових аргументах та ідеях.

Есе вимагає аргументованості та логічного обґрунтування висловлювань. Автор має надавати аргументи, приклади та докази, які підтверджують його точку зору. Аргументи слід логічно пов'язувати між собою та покладатися на достовірні джерела.

Есе поточного контролю оцінюється за п'ятибальною шкалою: *відмінно (5 балів); добре (4 бали); задовільно (3 бали); незадовільно (1-2 бали).*

При оцінюванні есе враховуються такі критерії:

- Володіння увагою читача – 10% (0,5 бала)
- Позиція автора – 10% (0,5 бала)
- Чіткість формулювання тез – 20% (1 бал)
- Доказовість та аргументованість – 20% (1 бал)
- Послідовність і логічний зв'язок між частинами тексту – 10% (0,5 бала)
- Якість заключного абзацу – 10% (0,5 бала)
- Робота з джерелами – 10% (0,5 бала)
- Грамотність тексту – 10% (0,5 бала)

Загальна кількість – 5 балів.

*Вимоги контролю виконання есе:* виконання і надсилання есе на електронну адресу [ioleksa@outlook.com](mailto:ioleksa@outlook.com) не пізніше останнього практичного заняття кожного модуля.

#### **4. Виконання тестових завдань.**

*Тестові завдання.*

За змістом лекцій (розміщених у CE3H Moodle) в межах кожного модуля передбачено виконання *тестових завдань*.

Тести розміщено в CE3H ЗНУ <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5944>

Тип питання: багатоваріантне. Бали нараховуються автоматично за правильні відповіді.

Максимальна кількість балів за проходження кожного тесту – 7 балів.

***Для добору балів і підвищення атестаційної оцінки використовуються:***

– відпрацювання комплексів питань практичних занять (максимальна оцінка – 3 бали за одне заняття). Формат: консультація, усна співбесіда;

– виконання творчих завдань (максимальна оцінка – 5 балів):

1) виконанні і захист творчого завдання (міні-проект) у форматі електронної презентації (критерії подано вище);

2) співбесіда за текстом опрацьованої наукової літератури (монографії, статті).

***Критерії оцінювання співбесіди за текстом наукової літератури (5 балів)***

1. Розуміння змісту наукового тексту – 1 бал

- показує знання основних ідей, аргументів, висновків автора
- розуміє структуру та логіку викладу

2. Термінологічна грамотність – 1 бал

- коректно пояснює ключові поняття
- застосовує терміни у відповідному контексті

3. Аналітичність та інтерпретація – 1 бал

- вміє порівнювати позиції авторів
- робить власні висновки
- бачить причинно-наслідкові зв'язки

4. Аргументованість відповідей – 1 бал

- наводить приклади й докази з тексту

Добір балів закінчується при досягненні студентом 35 балів.

**Підсумковий контроль – залік.**

**Залік** проходить у комбінованій формі (виконання тестових завдань і усна відповідь на аналітичні питання):

**Теоретична частина.** Виконання тестових завдань здійснюється для перевірки теоретичних знань студентів. Тестові завдання виконуються на платформі СЕЗН Moodle. Тип питання: багатоваріантне. Бали нараховуються автоматично за правильні відповіді.

**Практична частина.** Усна відповідь на два аналітичних питання викладача, які вимагають розгорнутої відповіді і спрямовані на перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу, уміння аналізувати історичні явища й процеси, інтерпретувати факти, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та робити аргументовані висновки.

Формат проведення: аудиторно, а за умов дистанційного навчання – на платформах, визначених розкладом екзаменаційної сесії (ZOOM або Google Meet).

Відповідь на кожне з аналітичних питань оцінюється до 10 балів (загалом – 20 балів).

**Критерії оцінювання усної відповіді (10 балів за кожне питання)**

1. Розкриття змісту питання – 2 бали

- відповідь повна, охоплює всі ключові аспекти питання
- демонструє розуміння теми, основних фактів і концепцій

2. Аналітичність та інтерпретація – 3 бали

- встановлення причинно-наслідкових зв'язків
- уміння пояснювати значення подій, явищ, процесів
- здатність до узагальнень і власних висновків

3. Аргументованість – 2 бали

- використання фактів, прикладів, позицій істориків
- опора на наукову літературу та логічні докази

4. Логічність і структурованість відповіді – 2 бали

- чітка побудова: вступ, основна частина, висновки
- послідовність викладу, відсутність суперечностей

5. Культура усного мовлення – 1 бал

- чіткість, грамотність, коректність термінології
- уміння відповідати на уточнювальні запитання

Підсумкова оцінка за залік виводиться, як сума результатів відповідей студента на тестові та усну частину. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час заліку становить **40 балів**.

У випадку, якщо студент виконує лише одну із частин заліку (тестову або усну), підсумковою оцінкою зараховується виконана частина завдань.

#### Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Шкала оцінювання: національна та ECTS |                                                            |                  |               |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------|---------------|
| За шкалою ECTS                        | За шкалою університету                                     | Залік            | Залік         |
| A                                     | 90 – 100 (відмінно)                                        | 5 (відмінно)     | Зараховано    |
| B                                     | 85 – 89 (дуже добре)                                       | 4 (добре)        |               |
| C                                     | 75 – 84 (добре)                                            |                  |               |
| D                                     | 70 – 74 (задовільно)                                       | 3 (задовільно)   |               |
| E                                     | 60 – 69 (достатньо)                                        |                  |               |
| FX                                    | 35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання) | 2 (незадовільно) | Не зараховано |
| F                                     | 1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)    |                  |               |